

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEP SODIŠČA (šesti senat)

z dne 26. junija 2014*

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe — Člen 53(2) Poslovnika — Listina Evropske unije o temeljnih pravicah — Nacionalna zakonodaja, ki za nekatere delavce javnega sektorja določa znižanje plač — Neizvajanje prava Unije — Očitna nepristojnost Sodišča“

V zadevi C-264/12,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Tribunal do Trabalho do Porto (Portugalska) z odločbo z dne 22. maja 2012, ki je prispela na Sodišče 29. maja 2012, v postopku

Sindicato Nacional dos Profissionais de Seguros e Afins

proti

Fidelidade Mundial – Companhia de Seguros SA,

SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi A. Borg Barthet, predsednik senata, E. Levits (poročevalec), sodnik, in M. Berger, sodnica,
generalni pravobranilec: N. Jääskinen,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Fidelidade Mundial – Companhia de Seguros SA R. Simões Correia, advogada,
- za portugalsko vlado L. Inez Fernandes ter V. Silva in F. Almeida, agenti,
- za nizozemsko vlado M. Bultermann in J. Langer, agenta,
- za Evropsko komisijo M. França, J.-P. Keppenne in D. Martin, agenti,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi odločeno z obrazloženim sklepom na podlagi člena 53(2) Poslovnika Sodišča

sprejema naslednji

* Jezik postopka: portugalsčina.

Sklep

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 20, 21(1) in 31(1) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Sindicato Nacional dos Profissionais de Seguros e Afins in družbo Fidelidade Mundial – Companhia de Seguros SA (v nadaljevanju: Fidelidade Mundial) zaradi ukinitve regresa za letni dopust in božičnice, ki sta se izplačevala zaposlenim zadnjenavedene družbe.

Pravni okvir

- 3 Na Portugalskem člen 20 zakona št. 64-B/2011 z dne 30. decembra 2011 o državnem proračunu za leto 2012 (Diário da República, 1. serija, št. 250, z dne 30. decembra 2011, v nadaljevanju: zakon o državnem proračunu za leto 2012) določa, da bodo znižanja plač za delavce v javnem sektorju, sprejeta z zakonom št. 55-A/2010 z dne 31. decembra 2010 (Diário da República, 1. serija, št. 25, z dne 31. decembra 2010, v nadaljevanju: zakon o državnem proračunu za leto 2011), ostala veljavna v letu 2012.
- 4 Člen 21 zakona o državnem proračunu za leto 2012, naslovljen „Začasna ustavitev izplačevanja regresa za letni dopust in božičnice ali podobnih prejemkov“, določa:

„1 – V času uporabe programa gospodarske in finančne pomoči (PAEF) se na podlagi izrednega ukrepa za proračunsko stabilnost začasno ustavi izplačevanje regresa za letni dopust in božičnice ali kakršnega koli zneska, ki ustreza trinajsti in/ali štirinajsti mesečni plači, osebam iz člena 19(9) [zakona o državnem proračunu za leto 2011], kakor je bil spremenjen z zakonoma št. 48/2011 z dne 26. avgusta 2011 in št. 60-A/2011 z dne 30. novembra 2011, katerih osnovna mesečna plača presega 1 100 EUR.

2 – V primeru oseb iz člena 19(9) [zakona o državnem proračunu za leto 2011], kakor je bil spremenjen z zakonoma št. 48/2011 z dne 26. avgusta 2011 in št. 60-A/2011 z dne 30. novembra 2011, katerih osnovna mesečna plača presega ali je enaka 600 EUR, vendar ne presega 1 100 EUR, se nadomestila ali dajatve iz prejšnje točke zmanjšajo; te osebe prejmejo znesek, izračunan na naslednji način: nadomestila/dajatve = $1320 - 1,2 \times$ osnovna mesečna plača.

3 – Določbe iz predhodnih točk se nanašajo na vse dajatve ne glede na njihovo formalno poimenovanje, ki neposredno ali posredno ustrezajo izplačilom iz teh točk, zlasti iz naslova dodatkov k mesečni plači.

4 – Določbe točk 1 in 2 se nanašajo tudi na pogodbe o opravljanju storitev, sklenjene s fizičnimi ali pravnimi osebami v obliki pogodb, ki se izvršujejo sukcesivno in s katerimi so predvidena mesečna izplačila, povečana za eno ali dve dajatvi v enakem znesku.

5 – Določbe tega člena se uporabljajo po opravljenem znižanju plač, določenem v členu 19 [zakona o državnem proračunu za leto 2011], kakor je bil spremenjen z zakonoma št. 48/2011 z dne 26. avgusta 2011 in št. 60-A/2011 z dne 30. novembra 2011, in členu 23 navedenega zakona.

6 – Določbe tega člena se uporabljajo za regres za letni dopust, do katerega bi bile upravičene osebe iz zgoraj navedenih členov, ne glede na to, ali se nanaša na pravice do dopusta, pridobljene v začetku leta 2012 ali pozneje, ter za sorazmerna izplačila zaradi prenehanja aličasne ustavitve delovnopravnega razmerja.

7 – Določbe predhodne točke se smiselno uporabljajo za božičnico.

8 – Določbe tega člena se uporabljajo tudi za rezervno osebje ali osebje v podobnem položaju, ne glede na to, ali je to dejansko aktivno ali ne.

9 – Ureditev, določena v tem členu, je obvezujoča in izredna ter prevlada nad katerimi koli drugimi nasprotnimi določbami, posebnimi ali izrednimi, in nad instrumenti kolektivnega urejanja delovnih razmerij in pogodbami o zaposlitvi, s katerimi ni mogoče odstopati od te ureditve ali je spremeniti.“

- 5 V skladu s členom 35(3) kolektivne pogodbe, sklenjene med Associação Portuguesa de Seguradores (portugalsko združenje zavarovalnic) in Sindicatos da actividade Seguradora (sindikati zavarovalniškega sektorja), ki se uporablja za stranki v postopku v glavni stvari (v nadaljevanju: kolektivna pogodba), „regres za letni dopust ustreza dejanski plači delavca na dan 31. oktobra leta, v katerem se dopust izkoristi“.
- 6 V skladu s členom 44 navedene kolektivne pogodbe „ima delavec pravico do zneska, ki ustreza njegovi dejanski plači in ki se izplača s plačo za mesec november. Ta znesek je enak znesku, do katerega ima delavec pravico na dan 31. decembra.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 7 Fidelidade Mundial, portugalska zavarovalna družba, je delniška družba z izključno javnim kapitalom. Je podpisnica kolektivne pogodbe.
- 8 Družba Fidelidade Mundial je na podlagi zakona o državnem proračunu za leto 2012, katerega cilj je bil zmanjšati javne izdatke, v celoti ukinila izplačilo regresa za letni dopust za delavce, katerih mesečno plačilo je enako ali večje od 1 100 EUR in delno za delavce, ki mesečno prejmejo med 600 in 1 100 EUR, pri čemer je tak regres predviden s kolektivno pogodbo.
- 9 Z zakonom o državnem proračunu za leto 2012 so bile dopolnjene določbe zakona o državnem proračunu za leto 2011, katerega cilj je bil prav tako zmanjšati javne izdatke.
- 10 Tribunal do Trabalho do Porto, ki mu je bil predložen še en spor v zvezi s členom 19 zakona o državnem proračunu za leto 2011 in ki je resno dvomilo o skladnosti tega člena s pravom Unije, je v zvezi s tem že vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki je na Sodišče prispel 8. marca 2012 (zadeva C-128/12).
- 11 Isto sodišče je, ne da bi počakalo, da Sodišče odloči o navedeni zadevi, pri Sodišču vložilo ta predlog za sprejetje predhodne odločbe, v katerem so postavljena podobna vprašanja kot v zadevi C-128/12.
- 12 V teh okoliščinah je bilo odločanje Sodišča o tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe ustavljeno, dokler to ne odloči v zadevi C-128/12.
- 13 V navedeni zadevi je bil sprejet sklep Sindicato dos Bancários do Norte in drugi (C-128/12, EU:C:2013:149). Sodišče je v točki 12 navedenega sklepa ugotovilo, da kljub dvomom, ki jih je predložitveno sodišče izrazilo glede skladnosti zakona o državnem proračunu za leto 2011 z načeli in cilji, določenimi s Pogodbama, predložitvena odločba ne vsebuje nobenega konkretnega elementa, na podlagi katerega bi bilo mogoče ugotoviti, da je navedeni zakon namenjen izvajanju prava Unije. Zato je Sodišče v točki 14 istega sklepa ugotovilo, da očitno ni pristojno za odločanje o predlogu za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je v zvezi s členom 19 zakona o državnem proračunu za leto 2011 vložilo Tribunal do Trabalho do Porto.
- 14 Tribunal do Trabalho do Porto je bilo po sprejetju navedenega sklepa pozvano, naj navede, ali bo ohranilo svoj predlog za sprejetje predhodne odločbe v tej zadevi ali ne.

- 15 Navedeno sodišče je odgovorilo pritrdilno, pri čemer je preoblikovalo svojo predložitveno odločbo in ponovilo svoje dvome glede skladnosti člena 21 zakona o državnem proračunu za leto 2012 s pravom Unije.
- 16 V teh okoliščinah je Tribunal do Trabalho do Porto ostalo pri svoji odločitvi, da prekine odločanje, in je Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba načelo enakega obravnavanja, iz katerega izhaja prepoved diskriminacije, razlagati tako, da velja za zaposlene v javnem sektorju?
 2. Ali je neizplačilo zneskov, pred tem dolgovanih iz naslova regresa in božičnice, ki ga je določila država z zakonom o državnem proračunu za leto 2012 in velja samo za zaposlene, ki delajo v javnem sektorju ali v javnih podjetjih, v nasprotju z načelom prepovedi diskriminacije, ker pomeni diskriminacijo na podlagi javne narave delovnega razmerja?
 3. Ali je treba pravico do delovnih pogojev, ki spoštujejo dostojanstvo delavca, iz člena 31(1) [Listine] razlagati tako, da prepoveduje zmanjšanje plačil za zaposlenega brez njegovega soglasja, če pogodba ni spremenjena?
 4. Ali je treba pravico do delovnih pogojev, ki spoštujejo dostojanstvo delavca, iz člena 31(1) [Listine] razlagati tako, da zajema pravico do pravičnega plačila, ki zaposlenim in njihovim družinam zagotavlja dostojen življenjski standard?
 5. Ali je začasna ustavitev izplačil regresa in božičnice, ki ni edini mogoč, nujen in bistven ukrep za konsolidacijo javnih financ v položaju resne ekonomske in finančne krize v državi, v nasprotju z zgoraj navedeno pravico iz člena 31(1) [Listine], ker ogroža življenjski standard in izpolnjevanje finančnih obveznosti zaposlenih in njihovih družin, ki niso pričakovali, da bo njihov letni dohodek zmanjšan za dve plači?
 6. Ali je zmanjšanje za dve plači, ki ga je tako določila portugalska država, v nasprotju s pravico do delovnih pogojev, ki spoštujejo dostojanstvo delavca, ker zaposleni tega zmanjšanja niso mogli niti predvideti niti pričakovati?
 7. Ali je zakon o državnem proračunu za leto 2012 v nasprotju s pravico do kolektivnih pogajanj, ker določa, da od ureditve glede začasne ustavitve izplačil regresa in božičnice ni mogoče odstopiti z instrumenti kolektivnega urejanja delovnih razmerij in da ta ureditev nad njimi prevlada?“

Pristojnost Sodišča

- 17 Na podlagi člena 53(2) Poslovnika lahko Sodišče, če očitno ni pristojno za odločanje o zadevi, po opredelitvi generalnega pravobranilca kadar koli odloči z obrazloženim sklepom.
- 18 V okviru predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU lahko Sodišče pravo Unije razlaga samo v mejah pristojnosti, dodeljenih Evropski uniji (glej sklepa *Corpul Național al Polițiștilor*, C-434/11, EU:C:2011:830, točka 13, in *Sindicato dos Bancários do Norte* in drugi, EU:C:2013:149, točka 9).
- 19 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je Sodišče v sklepu *Sindicato dos Bancários do Norte* in drugi (EU:C:2013:149) ugotovilo, da očitno ni pristojno za odločanje o vprašanjih, ki jih je v zvezi z zakonom o državnem proračunu za leto 2011 postavilo Tribunal do Trabalho do Porto, ker predložitvena odločba ni vsebovala nobenega konkretnega elementa, na podlagi katerega bi bilo mogoče ugotoviti, da je bil navedeni zakon namenjen izvajanju prava Unije.

- 20 Dvomi, ki jih je predložitveno sodišče izrazilo glede skladnosti zakona o državnem proračunu za leto 2012 s pravom Unije, pa so enake narave kot dvomi, zaradi katerih se je to sodišče obrnilo na Sodišče v zadevi, v kateri je bil sprejet sklep Sindicato dos Bancários do Norte in drugi (EU:C:2013:149), in ki so se nanašali na skladnost zakona o državnem proračunu za leto 2011 z navedenim pravom. Poleg tega je treba ugotoviti, da so vprašanja, postavljena v tej zadevi, podobna vprašanjem, v zvezi s katerimi je Sodišče sprejelo navedeni sklep.
- 21 Iz tega sledi, da samo dejstvo, da je predložitveno sodišče preoblikovalo svojo predložitveno odločbo, pri čemer je ponovilo dvome, ki jih je izrazilo že v predlogu za sprejetje predhodne odločbe v zvezi z zakonom o državnem proračunu za leto 2011, ne more vzpostaviti pristojnosti Sodišča za odgovor na ta predlog za sprejetje predhodne odločbe.
- 22 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da Sodišče očitno ni pristojno za odločanje o tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Tribunal do Trabalho do Porto.

Stroški

- 23 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (šesti senat) sklenilo:

Sodišče Evropske unije očitno ni pristojno za odločanje o predlogu za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Tribunal do Trabalho do Porto (Portugalska) z odločbo z dne 22. maja 2012 (zadeva C-264/12).

Podpisi